

Силабус курсу

МЕНТОРСЬКА ПІДТРИМКА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Освітньо-професійна програма:

«Соціальна Педагогіка»

Галузь знань: 01 – Освіта/Педагогіка

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Кількість кредитів: 3.

Дні занять: згідно розкладу

Консультації: вівторок 14.00, ауд.232

Рік навчання: I, Семестр: I

Мова викладання: українська

Форма навчання: денна/заочна

Викладач курсу: кандидат педагогічних наук, доцент Лещук Галина Василівна

Контактна інформація: h.v.leshchuk@gmail.com, +380972989678

Опис дисципліни

Дисципліна «Менторська підтримка дітей та молоді» спрямована на ознайомлення магістрантів із теоретичними і практичними засадами менторства і наставництва у соціально-педагогічній роботі з дітьми і молоддю, засвоєння технологій менторства і наставництва, ознайомлення із специфікою менторської підтримки цільових категорій дітей та молоді у освітній та соціальній сферах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у магістрантів формуються *компетентності*:

- ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу; уміння спілкуватися усно та в письмовій формі державною мовою; володіти базовими навичками комунікації іноземною мовою; здійснювати ділову комунікацію з метою отримання інформації, необхідної для вирішення завдань діяльності.
- ЗК2 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; вдосконалення наявних професійних умінь та навичок відповідно до вимог професійного середовища, розвивати нові професійно-значущі якості; адекватно оцінювати позитивні зміни у професійній діяльності та оволодіння новими знаннями та методами професійної діяльності.
- ЗК6 Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми використовуючи доцільні технології, форми та методи соціально-педагогічної роботи у професійній діяльності; володіти знаннями щодо характеристики та класифікацій інноваційних технологій, форм та методів, які використовуються у професійній діяльності; добирати найбільш ефективні форми та методи роботи, забезпечувати їх варіативність, структурність, послідовність та інтеграцію.
- ЗК7 Здатність до міжособистісної взаємодії; чіткої постановки завдання, формулювання ідей, креативного мислення, генерування нових ідей, виявлення проактивності та стратегічного мислення.
- ЗК8 Здатність діяти соціально відповідально і свідомо; визначати, формулювати та професійно розв'язувати соціальні та педагогічні проблеми різних груп клієнтів; здатність передбачати зміни, тенденції та швидко реагувати на них, постійно рухатися вперед, надихати інших, приймати рішення у складних ситуаціях, домагатися поставлених завдань.
- ЗК9 Здатність працювати в міжнародному контексті; бути готовим до роботи у соціально-педагогічній сфері, володіти навичками адвокації та медіації.
- ЗК11 Здатність до зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, знань та пояснень, які їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, а також до осіб, які навчаються.
- ФК3 Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти; налагоджувати взаємозв'язок та взаємодію з громадськими, соціальними та державними структурами для вирішення професійних завдань; володіти знаннями щодо стратегії та тактики налагодження зв'язків з представниками різних соціальних інституцій, ЗМІ та вміння їх застосовувати у професійній діяльності.
- ФК14 Володіння навичками диференціації соціально-педагогічної роботи з клієнтами із врахуванням їх національно-культурного, вікового, гендерного і соціального статусу та індивідуально-психологічних характеристик; організація і проведення заходів із профілактики соціально-педагогічних проблем, котрі

порушують або гальмують нормальну життєдіяльність особи, сім'ї, групи, громади та суспільства в цілому.

ФК16 Посередництво між клієнтами та структурами, що надають послуги, з метою максимізації соціально-педагогічних ресурсів відповідно до потреб та інтересів споживачів послуг.

Структура курсу

Години (лек./сем.)	Теми	Результати навчання	Завдання
4/2	Понятійна база менторства.	Дослідити історичні витоки наставництва і менторства. Розуміти сутнісну характеристику менторства. Усвідомлювати відмінності між наставництвом і менторством. Засвоїти особливості наставництва як форми передачі знань і умінь. Виявити особливості менторства і коучингу, тренінгу.	Питання для самоконтролю, практичні завдання, питання для аналізу та роздумів.
2/2.	Зарубіжний досвід менторства та наставництва.	Дослідити еволюцію менторства у зарубіжній та вітчизняній науці та практиці. Проаналізувати позитивний та негативний зарубіжний досвід менторства. Розкрити основні напрями менторської підтримки дітей та молоді за кордоном.	Завдання для самостійної роботи

2/1	Організаційні засади менторства	Засвоїти функції, моделі, види, завдання менторства. Проаналізувати етапи впровадження менторства. Дослідити проблеми та труднощі у менторській діяльності.	Завдання для самостійної роботи
2/1	Технологія здійснення менторської підтримки	Вивчити особливості підготовки до взаємодії суб'єктів менторства. Проаналізувати специфіку координації менторства. Вивчити змістове наповнення етапів менторства. Дослідити алгоритми підбору і підготовки менторів	Питання для самоконтролю, питання для роздумів, практичні завдання, тести.
2/-	Дисфункційні відносини у менторстві.	Засвоїти класифікацію дисфункційних відносин «наставник - протеже». Проаналізувати типи складних підопічних. Розкрити труднощі та проблеми взаємодії ментора та підопічного.	Завдання для самостійної роботи

2/2	Особливості педагогічного наставництва.	Вивчити сутнісну характеристику педагогічного наставництва. Проаналізувати корекційний напрям педагогічного наставництва. Виявити особливості напряму взаємодії у педагогічному наставництві. Схарактеризувати напрям самореалізації у педагогічному наставництві	Питання для самоконтролю, питання для роздумів, практичні завдання.
2/2	Менторська підтримка дітей-сиріт.	Вивчити нормативні засади наставництва. Проаналізувати організаційні засади наставництва. Вивчити специфіку напрямів наставництва. Засвоїти порядок встановлення наставництва.	Питання для самоконтролю, питання для роздумів, практичні завдання, відеоінтерв'ю.
2/2	Менторська підтримка дітей з особливими освітніми потребами.	Опрацювати нормативно-правову базу соціально-педагогічної підтримки дітей з особливими освітніми потребами. Схарактеризувати напрями менторської взаємодії з дітьми з особливими освітніми потребами. Розкрити зміст та труднощі менторства.	Питання для самоконтролю, питання для роздумів, практичні завдання.

2/2	Менторська підтримка обдарованих дітей і молоді.	Усвідомлювати специфіку обдарованої молоді як об'єкта і суб'єкта менторства. Проаналізувати проблеми обдарованості у проблемному полі соціальної педагогіки. Розкритизміст менторської підтримки обдарованих дітей і молоді.	Розробка програми менторства.
-----	--	--	-------------------------------

Індекс у матриці ОП	Програмні результати навчання
ПРН 9	Розробляти програму підтримки дітей з особливими освітніми потребами в шкільному середовищі; реалізувати різні підходи до оцінювання досягнень у соціальному зростанні дітей з особливими освітніми потребами; встановлювати партнерські відносини між школою, сім'єю і громадою; здійснювати оцінку ефективності роботи з даною категорією.
ПРН 11	Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації; визначати, аналізувати та пояснювати соціальні явища, ідентифікувати соціально-педагогічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання; здійснювати консультативну діяльність, пропонувати власні способи вирішення соціальних завдань і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
ПРН 12	Обирати необхідні технології соціально-педагогічної роботи як систему прийомів і засобів соціально-педагогічного впливу, прогнозувати умови, що забезпечуватимуть оптимальний розвиток особистості.
ПРН 14	Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук; бути мовно мобільним; організувати корекційно-розвивальний процес: надання реабілітаційних послуг в центрах, комплексах, службах із відновлення психологічного, морального, емоційного стану та здоров'я.

Рекомендовані джерела

1. Горшкова Е. Г., Бухаркова О. В. Коуч-наставничество, как инструмент развития бизнеса. Практическое руководство. СПб.: Речь, 2006. 144 с.
2. Закон України Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю № 2558-III від 21 Червня 2001 р.
3. Ментор. URL: <http://www.mentor.prom.ua>.
4. Наставничество. URL: <http://school-429.ru/uploads/files/doc/Kadry/Наставничество.doc>
5. Положення про наставництво. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-2017-%D0%BF#Text>
6. Підготовка волонтерів до роботи у службі «Телефон Довіри»: метод. посіб. / Н. П. Архангельська, С. П. Бабарика, С. Я. Беляєва та ін.. К.: ДЦССМ, 2003. 116 с.
7. Сергиенко Е. И. Наставничество сверстников как комплекс педагогических условий социального развития подростков «группы риска». *Исследование и проектирование в социальной работе: теория и практика*: матер. VI заоч. Междунар. науч.-практ. конф. Омск: Изд-во Ом. гос. ун-та, 2012. С. 146–158.
8. Спіріна Т. П. Програма менторської підтримки вразливих груп населення. *Науковий вісник Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Тараса Шевченка*. Серія: Педагогіка. 2013. Вип. 2. С. 126-132. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvkogpht_2013_2_26
9. Стащенко А. Г., Чеглакова Л. М. Наставничество: мода становится трендом.

Корпоративные университеты. 2008. № 15. С. 37–49. URL: <http://www.hse.ru/data/2010/06/05/1219845859/>.

10. Федорак Я. Яку користь може принести вам ментор чи ментор. URL://<http://www.management.com.ua>.

15. Чеглакова Л. М. Наставничество: новые контуры организации социального пространства обучения и развития персонала промышленных организаций. *Экономическая социология.* 2011. Т. 12. № 2. С. 80–98. URL: http://ecsoc.hse.ru/data/2011/03/29/1234589756/ecsoc_t12_n2.pdf

16. Crisp, G.; Cruz, I. (2009). Mentoring college students: A critical review of the literature between 1990 and 2007. *Research in Higher Education:* 525–545. 18. Stevens N. "R" and "R" for mentors : renewal and reaffirmation for mentors as benefits from the mentoring experience. *Educational Horizons.* 1995, № 73 (3). P. 130–137.

19. Zachary, L. *Creating a Mentoring Culture. The Organization's Guide.* JosseyBass Publishers, 2005. 337 p.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

- **Політика щодо відвідування:** за об'єктивних причин навчання може відбуватись у дистанційній формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання%	бали
Модуль 1 . Усне і письмове опитування, практичні завдання , питання для самоконтролю	15
Модуль 2. Усне і письмове опитування, практичні завдання, питання для роздумів, питання для самоконтролю	15
Модуль 3. Самостійна робота (індивідуальні, практичні завдання, ІНДЗ)	50
Залік – тести, відкриті завдання	20

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		<i>Для заліку</i>
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	зараховано
75-84	C	
64-74	D	
60-64	E	зараховано
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

